

SAMSUN CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞ İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ BİRİMİ

TEMEL İSG EĞİTİMİ TEKNİK KONULAR

**PARLAMA, PATLAMA, YANGIN
ve YANGINDAN KORUNMA**

Parlama

Kolay alev alabilen maddelerin (parlayıcı maddeler) buhar ve gazlarının hava ile belli orandaki homojen karışımlarının, çok kolay alev alarak hızla yanmasına **parlama** denir.

Patlama

✓ Katı, sıvı veya gaz halindeki patlayıcı maddelerin kıvılcım, reaksiyon veya şok etkisiyle ateşlenmesi sonucu yüksek derecede ısı, ışık, gaz, ses ve basınç meydana getirerek hava içerisinde aniden ve şiddetle yayılması olayına **patlama** denir.

Yanma Üçgeni

Yanma olayının meydana gelebilmesi için üç şartın bir arada olması gerekmektedir:

- ✓ **Yanıcı Madde** (Yakıt),
- ✓ **Yakıcı Madde** (Oksijen) ve
- ✓ **Tutuşturma** (Ateşleme Kaynağı)

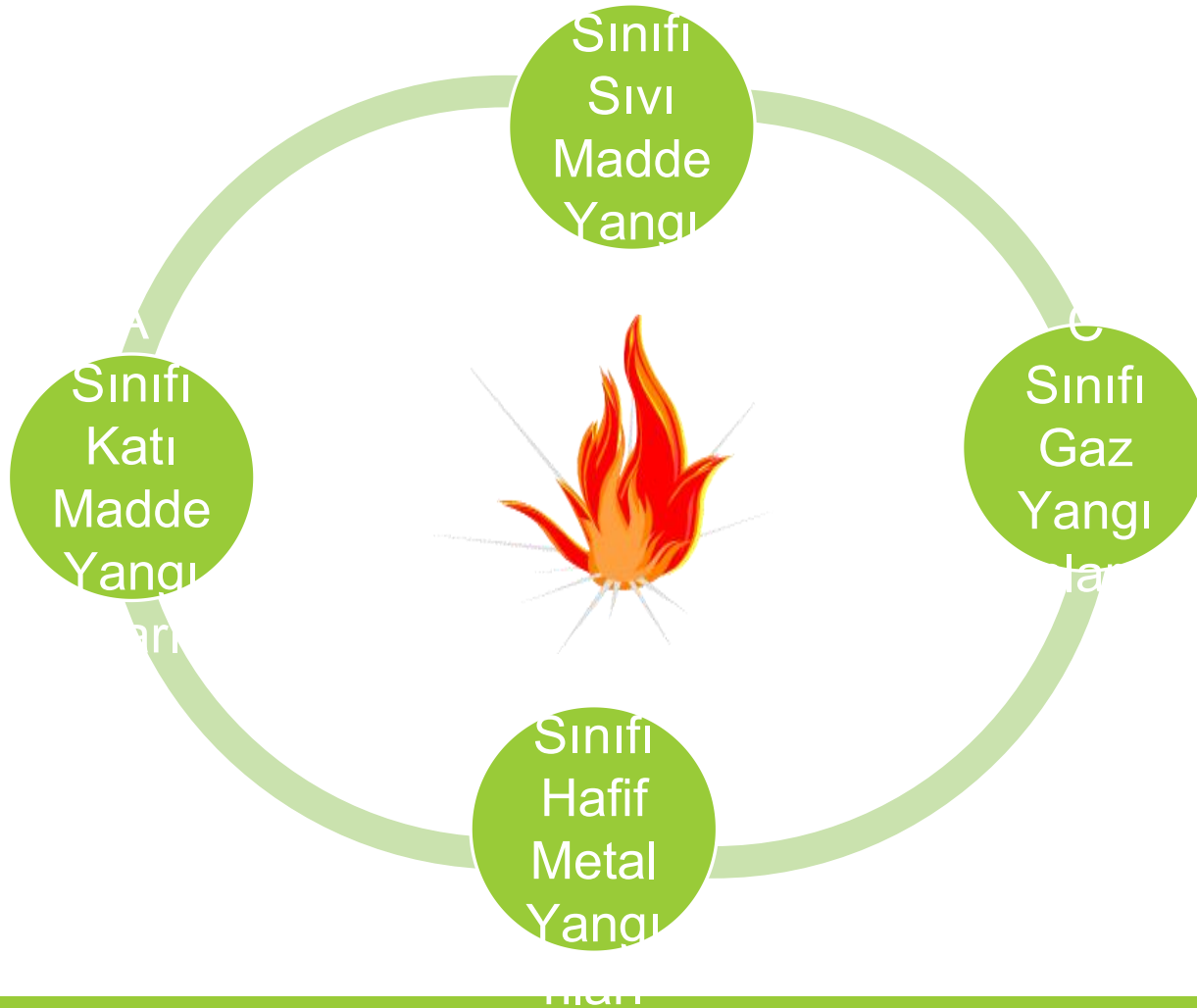
Yangın

- ✓ Zarara yol açan büyük ateş (TDK),
- ✓ Önü alınamayan ve söndürülemeyen, neticesinde zarar getiren ateştir.
- ✓ Faydalanmak amacıyla yakılan ve kontrol altında tutulabilen yanmalar **yangın değildir.**

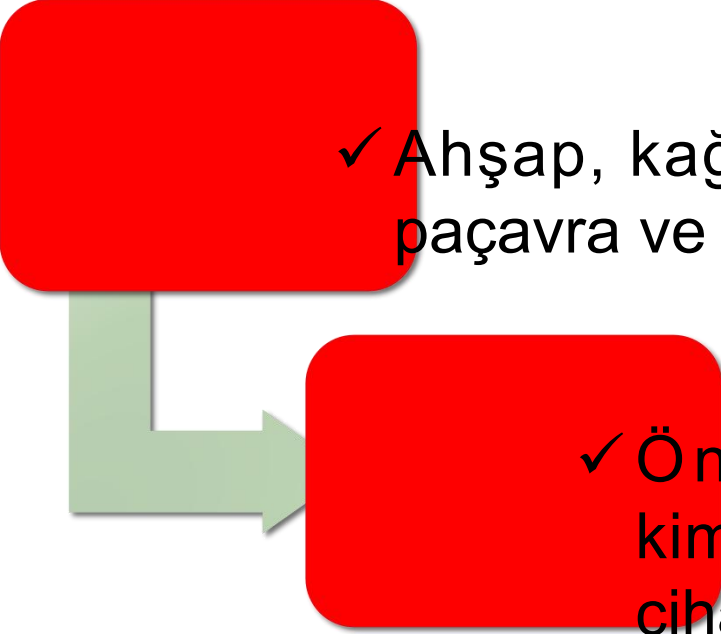
Yangınların Çıkış Sebepleri

- ✓ Korunma önlemlerinin alınmaması,
- ✓ Bilgisizlik,
- ✓ İhmal,
- ✓ Kazalar,
- ✓ Sabotaj,
- ✓ Sıçrama,
- ✓ Doğa olaylarıdır.

Yangın Sınıfları

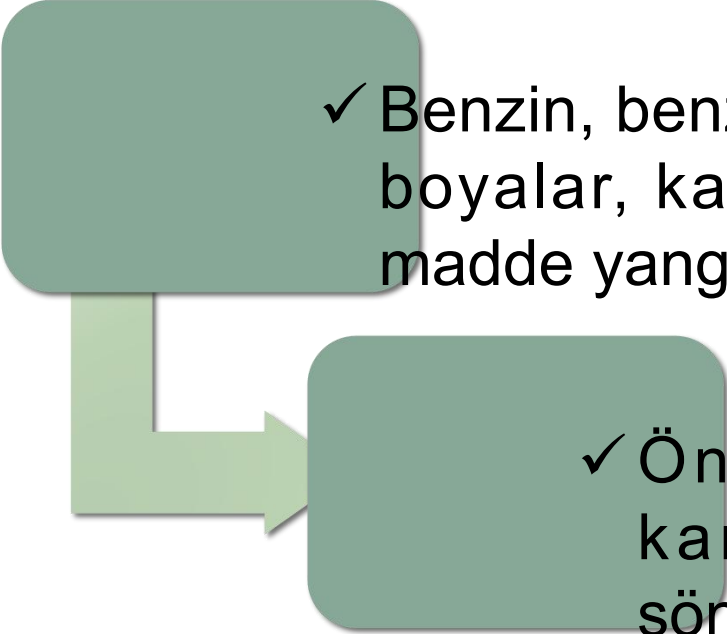
A Sınıfı Yangınlar

✓ Ahşap, kağıt, odun, saman, kumaş, çöp, paçavra ve tabii örtü yangınıdır.

✓ Öncelikle çok maksatlı kuru kimyevi tozlu veya sulu söndürme cihazları kullanılır.

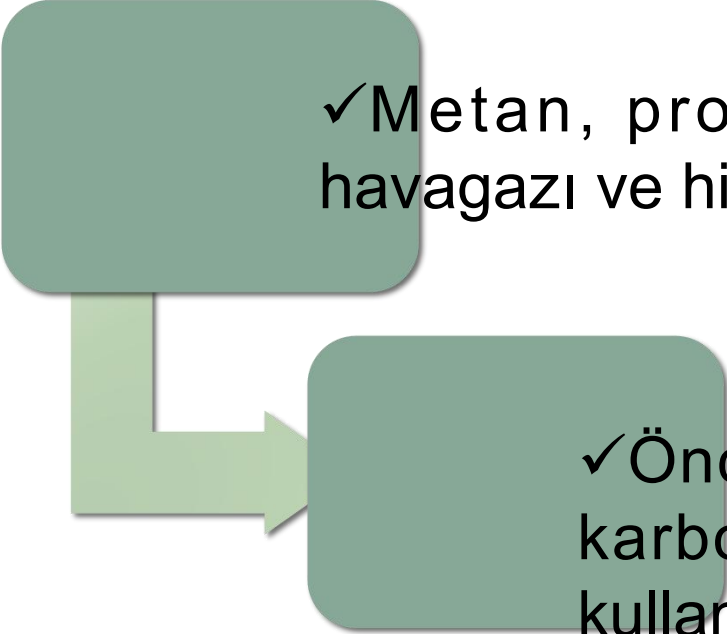
B Sınıfı Yangınlar

✓ Benzin, benzol, makine yağları, laklar, yağlı boyalar, katran ve asfalt gibi yanıcı sıvı madde yangınıdır.

✓ Öncelikle kuru kimyevi tozlu, karbondioksitli veya köpüklü söndürme cihazları kullanılır.

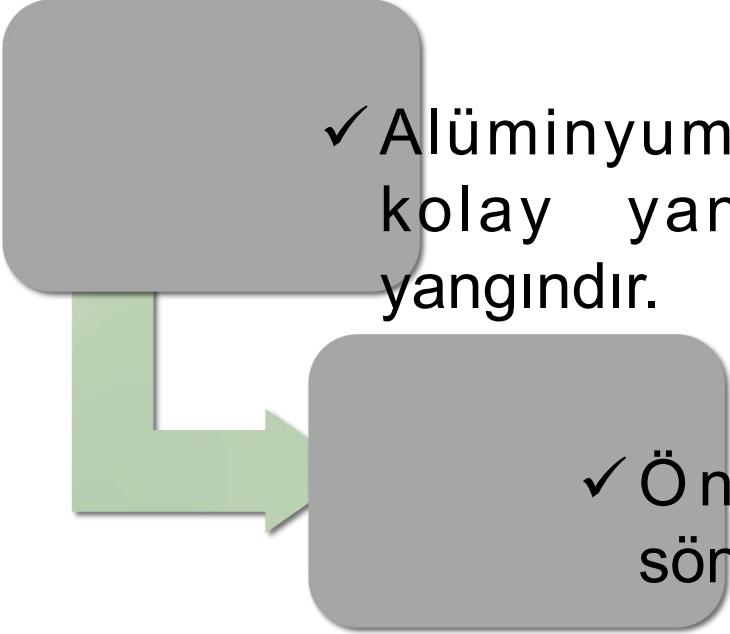
C Sınıfı Yangınlar

✓Metan, propan, bütan, LPG, asetilen, havagazı ve hidrojen gibi yanıcı gaz yangınıdır.

✓Öncelikle kuru kimyevi tozlu veya karbondioksitli söndürme cihazları kullanılır.

D Sınıfı Yangınlar

✓ Alüminyum, magnezyum, titanyum gibi kolay yanabilen hafif metallere ait yangındır.

✓ Öncelikle kuru metal tozlu söndürme cihazları kullanılır.

✓ Asla su ile söndürme yapılmaz.

Evinizde, İşyerinizde

Gaz Kokusu Duyduğunuzda

- ✓ Paniğe kapılmamalı, vana kapatılmalı, gaz akışı kesilmeli,
- ✓ Elektrik düğmelerine dokunulmamalı,
- ✓ Kibrit , çakmak, telefon vb. kullanılmamalı,
- ✓ Statik elektriğe dikkat edilmeli,
- ✓ Bulunulan ortam havalandırılmalıdır.

Dikkat Edilecek Hususlar

- ✓ **LPG (mutfak tüpü)** türü gazlar havadan **ağır** olduğu için aşağıya doğru birikirler. **Süpürme aşağıdan yapılmalıdır.**
- ✓ **Doğalgaz** ise havadan **hafif** olduğu için yukarıya doğru birikir. **Süpürme yukarıdan yapılmalıdır.**

Elektrik Yangını

- ✓ Trafo, pano, jeneratör ve elektronik devreler vb. gibi yerlerde çıkan yangınlardır.
- ✓ En iyi söndürme maddesi halojen gazıdır, kuru kimyevi tozlu ve CO_2 li yangın söndürücüler **kullanılır**.
- ✓ Su ve köpüklü yangın söndürücü cihazlar **kullanılmaz**.

Yangın Söndürme Cihazları -1

- ✓ **Söndürme cihazları yılda bir kez** yerinde genel kontrol ve **dördüncü yılın sonunda** içindeki söndürme maddeleri yenilenerek hidrostatik testleri yapılmalı,
- ✓ Bakıma alınan yangın söndürme cihazlarının yerine, aynı sayıda ve özellikte cihaz bulundurulmalı,

Yangın Söndürme Cihazları -2

- ✓ Cihazın; **manometresi** kontrol edilmeli,
- ✓ Manometrenin ibresi **yeşil çizgi** üzerinde olmalı,
- ✓ **Mührü** üzerinde takılı olmalı,
- ✓ **Darbe** görmemiş olmalı,
- ✓ TSE işareti, Üretim tarihi, Seri numarası, CE işareti olmalı,
- ✓ Yangın söndürücü ve haber verici sistemler her zaman **erişilebilir ve çalışabilir** durumda olmalı,
- ✓ Her **bağımsız bölüm** için **bir adet** olmak üzere yangın söndürücü bulundurulmalı,

Yangın Söndürme Cihazları -3

- ✓ Asma halkasının zeminden yüksekliği **90 cm'yi aşmayacak** şekilde duvara sabitlenmeli,
- ✓ Kapı arkasında, yangın dolapları hariç kapalı dolaplarda ve derin duvar girintilerinde bulundurulmamalı ve ısıtma cihazlarının üstüne veya yakınına konulmamalı,
- ✓ **Kolay ulaşılır** bir yerde olmalı,
- ✓ Yerleri uygun fosforlu işaretler ile gösterilmeli,
- ✓ Otopark, depo, tesisat dairelerinde vb yerlerde ayrıca tekerlekli tip söndürme cihazı bulundurulmalıdır.

Yangın Önleme

✓ Yangın önleme ve söndürme tedbirleri, yangın meydana geldiğinde oluşacak ısı, duman, zehirleyici, boğucu gaz nedeni ile oluşabilecek tehlikelerden korumak amacı ile yapılacak iş ve işlemleri kapsar.

Genel Önlemler -1

- ✓ Bina içerisinde bulunan idari kısımlar, arşiv, depo ve araç parkı, bina birimlerinin anahtarları muhtemel bir yangın tehlikesine karşı bir arada tutulabileceği kilitli bir panoda bulundurulmalı,
- ✓ Çalışma saatleri sona erdiğinde tüm personel elektrik prizleri, lambaları ... kontrol etmeli,
- ✓ İtfaiye ve acil yardım numaraları ile yangın ekiplerinde görevli olan personelin ve diğer görevlilerin telefon numaraları, adresleri ve acil çıkışların belirtildiği tahliye planları bina içindeki duvarlara herkesin rahatlıkla okuyabileceği talimatlar şeklinde asılmalı,

Genel Önlemler -2

- ✓ Bina içinde ve odalarda **elektrikli ocak, ısıtıcı, ütü ve piknik tüpü kullanılmamalı,**
- ✓ Çatıda yangına karşı koruyucu malzeme dışında herhangi bir eşya yanıcı, parlayıcı madde bulundurulmamalı,
- ✓ Çatı kapakları olağan zamanlarda kapalı tutulmalı,
- ✓ Çöp sepetleri yangına dayanıklı metal olmalı,

Genel Önlemler -3

- ✓ Binayı boşaltırken kapı ve pencereler açık bırakılmamalı,
- ✓ Elektrik tesisatında keyfi değişiklikler yapılmamalı,
- ✓ Bina çıkış kapıları her an açılmaya elverişli olmalı ve koridorlar açık bulundurulmalı,
- ✓ Geceleri kullanılmayan elektrik şalterleri kapalı tutulmalı,
- ✓ Binalardaki yangın söndürme cihazlarını amacı dışında kullanılmamalı,

Genel Önlemler -4

- ✓ Araçlar itfaiyenin geçişini güçleştirecek biçimde park edilmemeli,
- ✓ Çalışma yerleri düzenli ve temiz tutulmalı,
- ✓ Bina boşluklarında yeteri kadar yangın söndürme cihazı bulundurulmalı,
- ✓ Yangın söndürme cihazlarının hemen yanında bu cihazların nasıl kullanılması gerektiğini gösteren uyarı ve talimatlar asılmalı,

Genel Önlemler -5

- ✓ Çay ocağındaki tüplerin detantörden kapatılması sağlanmalı,
- ✓ Tüm çalışanlar, çalıştığı oda ortamında çöplerle biriken kağıt atıklarını güvenli olarak uzaklaştırmalıdır
- ✓ Bina amiri ve yangına karşı sorumluluk verilen herkes alınan önlemleri kontrol etmek ve aldırmakla yükümlüdür.

Yangın Anında Yapılacaklar -1

- Sakin olunmalı,

- Bulunulan yerde yangın ihbar düğmesi varsa ona basılmalı,

- İtfaiyeye telefon edilmeli (**110**) ve kurum amirine haber verilmeli,

- Olayın adresi en kısa ve doğru şekilde bildirilmeli,

- Mümkünse yangın cinsi (Bina, benzin, araç vb.) bildirilmeli,

Yangın Anında Yapılacaklar -2

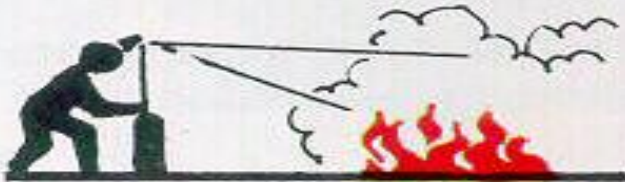
-
- Yangın çevredekilere duyurulmalı,
 - İtfaiye gelinceye kadar yangını söndürmek için elde mevcut imkanlardan yararlanılmalı,
 - Yangının yayılmasını önlemek için kapı ve pencereler kapatılmalı,
 - Bunları yapılırken kişi ve başkaları tehlikeye atılmamalı,
 - Görevlilerden başkasının yangın sahasına girmesi engellenmelidir.

BİR YANGIN SÖNDÜRME TÜPÜ NASIL KULLANILIR

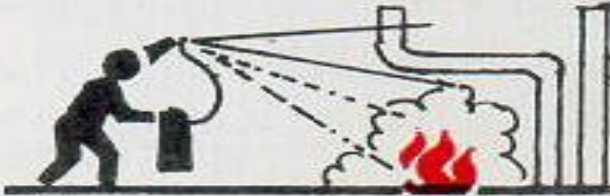
YANLIŞ

RÜZGÂRI
ARKANA AL

CİHAZI
ALEVİN
DİBİNE TUT

CİHAZI
YANGININ
DOĞDUĞU
YERE TUT

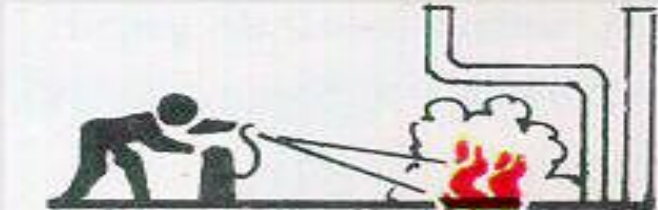

EVVELÂ ÖNÜ
SONRA
İLERİYİ
SÖNDÜR

YANGIN
TAMAMEN
SÖNMEDEN
AYRILMA

DOĞRU

Teşekkür Ederiz